

regelspoor

u
R
21

stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden

Bij stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden hoor je meestal /u/ of /un/ aan het eind. Je schrijft **en**.
een *gouden* ring, een *koperen* bel

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *regelspoor*?
3. Pas op deze stukjes de regel toe.
4. Controleer het woord.

Bijvoeglijke naamwoorden zeggen iets over zelfstandige naamwoorden. Hoor je /u/ aan het eind? Dan schrijf je **e**: een *dik* boek, *dikke* boeken. (Zie ook kaart R17.)

Sommige bijvoeglijke naamwoorden vertellen van welk materiaal iets is gemaakt, bijvoorbeeld van wol, ijzer of goud. Dat zijn *stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden*. Als je /u/ of /un/ aan het eind hoort, dan schrijf je **en**.

Je hoort niet altijd /u/ of /un/ aan het eind: een *plastic* zakje, een *nylon* regenjas, *rubber* handschoenen.

de wollen trui
het ijzeren hek
de gouden ring
de houten stoel
de stenen muur
de leren schoen

de stalen deur
de katoenen rok
de zijden bloes
de rieten mand
het papieren servet
de kartonnen doos
de glazen schaal
de zilveren lepel
de bronzen plak

weetspoor

u
W
9

woorden met ch

Schrijf je **g** of **ch**?
Dat kun je niet horen.
Onthoud de woorden met **ch**.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

Er zijn meer woorden met **g** of met **gg** dan woorden met **ch**.
Onthoud de woorden met **ch**.

Hoor je /s/ voor /g/?
Dan schrijf je **sch**.

Deze woorden heb je eerder geleerd:
lach, lachen, toch, zich, kachel, pech, lichaam, juichen, echo, goochelen, jochie en kuchen.

Woordjes als **ach** en **och** gebruik je als woordjes tussendoor:

'Ach, wat zielig!'
'Och, wat geeft dat nou!'

ach
giechelen
de richel
hachelijk
pochen
de chaos
belachelijk
noch dit, noch dat

huichelen
het archief
de archeoloog
chemisch
chloor
het chroom
de bochel
rochelen

weetspoor

u
W
19

woorden met wr~

In sommige woorden hoor je /fr/, /vr/ of /wr/. Je schrijft **wr**.
Onthoud die woorden.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het *weetspoor*?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

De letters **wr~** aan het begin van een woord, spreek je meestal uit als /vr/ of /fr/.

Denk aan het verschil met woorden die je met **vr~** of **fr~** schrijft.

Enkele woorden met **vr~**:

vraag, vracht, vrede, vreemd, vrek, vreselijk, vrezen, vriend, vriezen, vroeg, vrolijk, vrouw, vrucht, vrij.

Enkele woorden met **fr~**:

fraai, fragment, framboos, Frankrijk, friet, fris, frisbee, fruit.

de wraak
de wrat
het wrak
de wreef
wreed
wrijven
wringen
wrikken

zich wreken
wroeten
ontwrichten
wring
wrevelig
de wroeging
de wrong
het gewricht

U**WW**
15**werkwoorden****vt regelmatige ww op ~ten**

Achter de ik-vorm tt komt ~te of ~ten.

1. ik <i>praat</i>	1. ik <i>zet</i>
2. hij <i>praat</i>	2. hij <i>zet</i>
3. wij <i>praten</i>	3. wij <i>zetten</i>
4. ik <i>praatte</i>	4. ik <i>zette</i>
5. wij <i>praatten</i>	5. wij <i>zetten</i>

1. Bedenk: is het een *werkwoord* of niet?
2. Een werkwoord heeft *vijf* *persoonsvormen*: drie in de **tt**, twee in de **vt**.
3. **tt**: twijfel je: wel of geen **t**? Denk aan *lopen*.
4. **vt**: is het ~te of ~de? Denk aan 't kofschip.

De woordenboekvormen van *praten* en *zetten* eindigen op **ten**. De **t** zit in 't kofschip: de vt eindigt op **te** of **ten**.**te** of **ten** komt achter de ik-vorm **tt**.
praten - ik *praat* - ik *praatte* - wij *praatten*
zetten - ik *zet* - ik *zette* - wij *zetten***Let op!** **te** of **ten** komt achter de ik-vorm **tt**. Dus schrijf je:
kussen - ik *kus* - ik *kuste* - wij *kusten*
rusten - ik *rust* - ik *rustte* - wij *rustten***Je ziet:** *wij zetten (tt)* en *wij zetten (vt)* schrijf je hetzelfde. Dat geldt alleen voor werkwoorden met **tt** in de woordenboekvorm, zoals *zetten*, *spatten*, *spotten*, *benutten*, *opletten* en *bezetten*.

woorden van de week

wij *praten* (tt)
ik *praatte* (vt)
wij *praatten* (vt)
wij *zetten* (tt)
ik *zette* (vt)
wij *zetten* (vt)

extra woorden

wij *groeten* (tt)
ik *groette* (vt)
wij *groetten* (vt)
wij *rusten* (tt)
ik *rustte* (vt)
wij *rustten* (vt)
wij *wachten* (tt)
ik *wachtte* (vt)
wij *wachtten* (vt)**U****WW**
16**werkwoorden****vt regelmatige ww op ~den**

Achter de ik-vorm tt komt ~de of ~den.

1. ik <i>raad</i>	1. ik <i>red</i>
2. hij <i>raadt</i>	2. hij <i>redt</i>
3. wij <i>raden</i>	3. wij <i>redden</i>
4. ik <i>raadde</i>	4. ik <i>redde</i>
5. wij <i>raaddden</i>	5. wij <i>reddden</i>

1. Bedenk: is het een *werkwoord* of niet?
2. Een werkwoord heeft *vijf* *persoonsvormen*: drie in de **tt**, twee in de **vt**.
3. **tt**: twijfel je: wel of geen **t**? Denk aan *lopen*.
4. **vt**: is het ~te of ~de? Denk aan 't kofschip.

De woordenboekvormen van *raden* en *redden* eindigen op **den**. De **d** zit niet in 't kofschip: de vt eindigt op **de** of **den**.**de** of **den** komt achter de ik-vorm **tt**.
raden - ik *raad* - ik *raadde* - wij *raaddden*
redden - ik *red* - ik *redde* - wij *reddden***Let op!** **de** of **den** komt achter de ik-vorm **tt**. Dus schrijf je:
bellen - ik *bel* - ik *belde* - wij *belden*
melden - ik *meld* - ik *meldde* - wij *meldden***Je ziet:** *wij reddden (tt)* en *wij reddden (vt)* schrijf je hetzelfde. Dat geldt alleen voor enkele werkwoorden met **dd** in de woordenboekvorm, zoals *reddden*, *wedden*, *schudden*, *bekladden*.

woorden van de week

wij *raden* (tt)
ik *raadde* (vt)
wij *raaddden* (vt)
wij *redden* (tt)
ik *redde* (vt)
wij *redden* (vt)

extra woorden

wij *kleden* (tt)
ik *kleedde* (vt)
wij *kleedden* (vt)
wij *melden* (tt)
ik *meldde* (vt)
wij *meldden* (vt)
wij *schudden* (tt)
ik *schudde* (vt)
wij *schudden* (vt)